

ESG i pensjonskassen

Bjarne Refsnes

Pensjonskasseforeningens årskonferanse 3. November 2021

–Ni dyktige medarbeidere med lang erfaring

Arnulf

Trine

Bjarne

Rita H

Tom Roar

Martin

Kristoffer

Torgeir

Geir

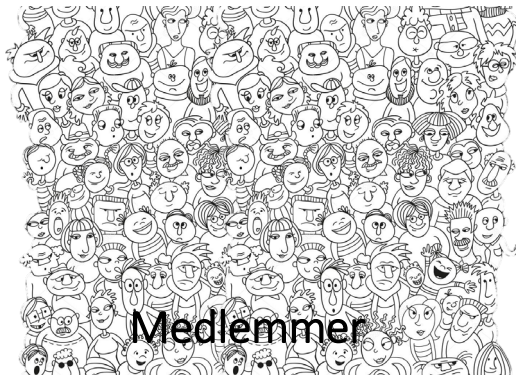

Nøkkeltall Viken pensjonskasse

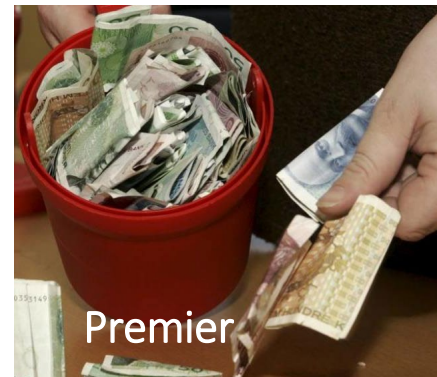
8 727 385 000

25 313

262 534 000

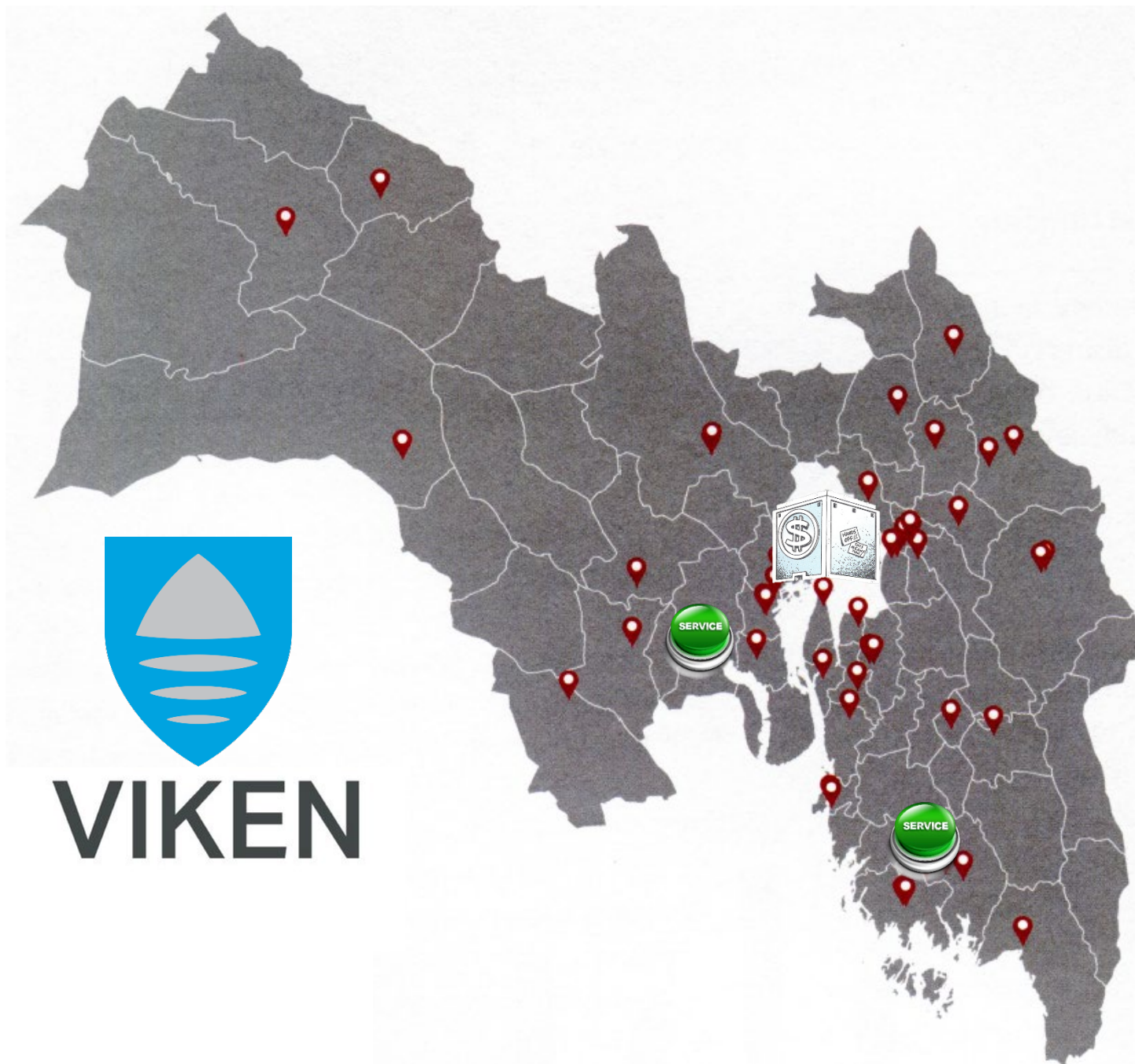

567 944 413

- Høyt servicenivå
- Nærhet og personlig oppfølging
- En av de mest solide pensjonskassene i Norge
- God avkastning

*Fra vedtak om opprettelse
av VIPK 22/3 2019:
Det forutsettes at
bærekraftmålene blir
førende for pensjonskassen,
slik at samfunnsansvar
blant annet knyttet til etikk
og klima- og miljømål veier
tungt når gjelder plassering
av midler.*

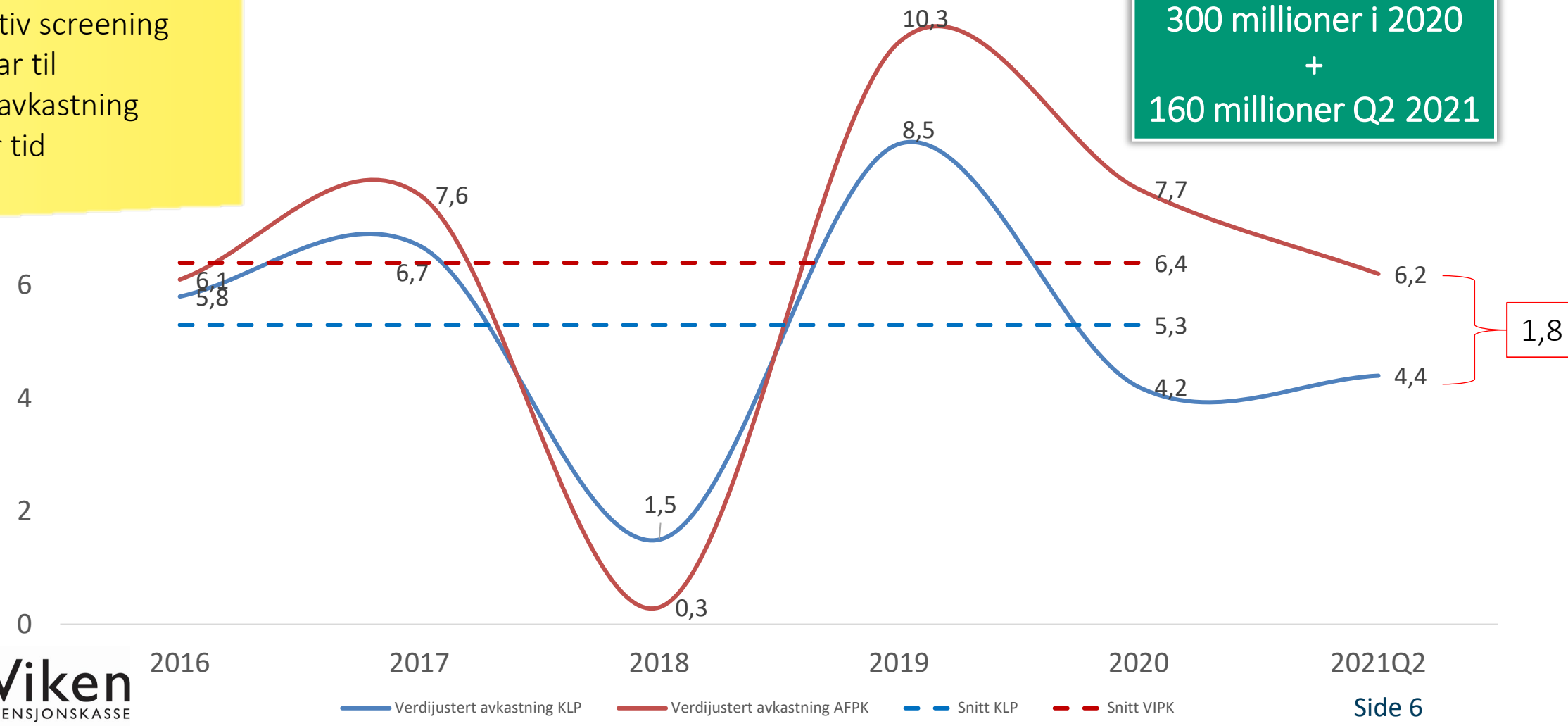

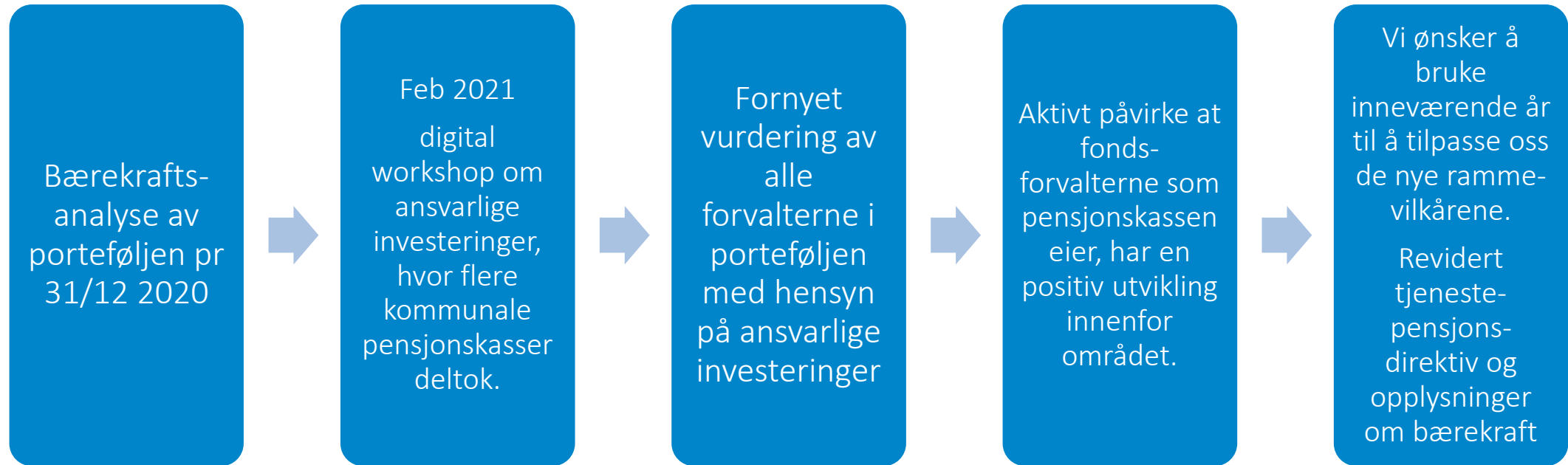
Vi tror fokus på bærekraft og positiv screening bidrar til meravkastning over tid

Sammenligning avkastning KLP - VIPK 5ÅR

Meravkastning
300 millioner i 2020
+
160 millioner Q2 2021

ESG i Viken 2021

I analysen er porteføljeselskapenes robusthet mot langsiktige finansielt relevante risikoer og muligheter innen bærekraft analysert. I tillegg er porteføljen kryssjekket mot Statens pensjonsfond utlands eksklusjonsliste, og selskapenes karbonutslipp er trukket frem og vurdert. Analysen gir pensjonskassen et underlag for videre arbeid innen ansvarlige investeringer.

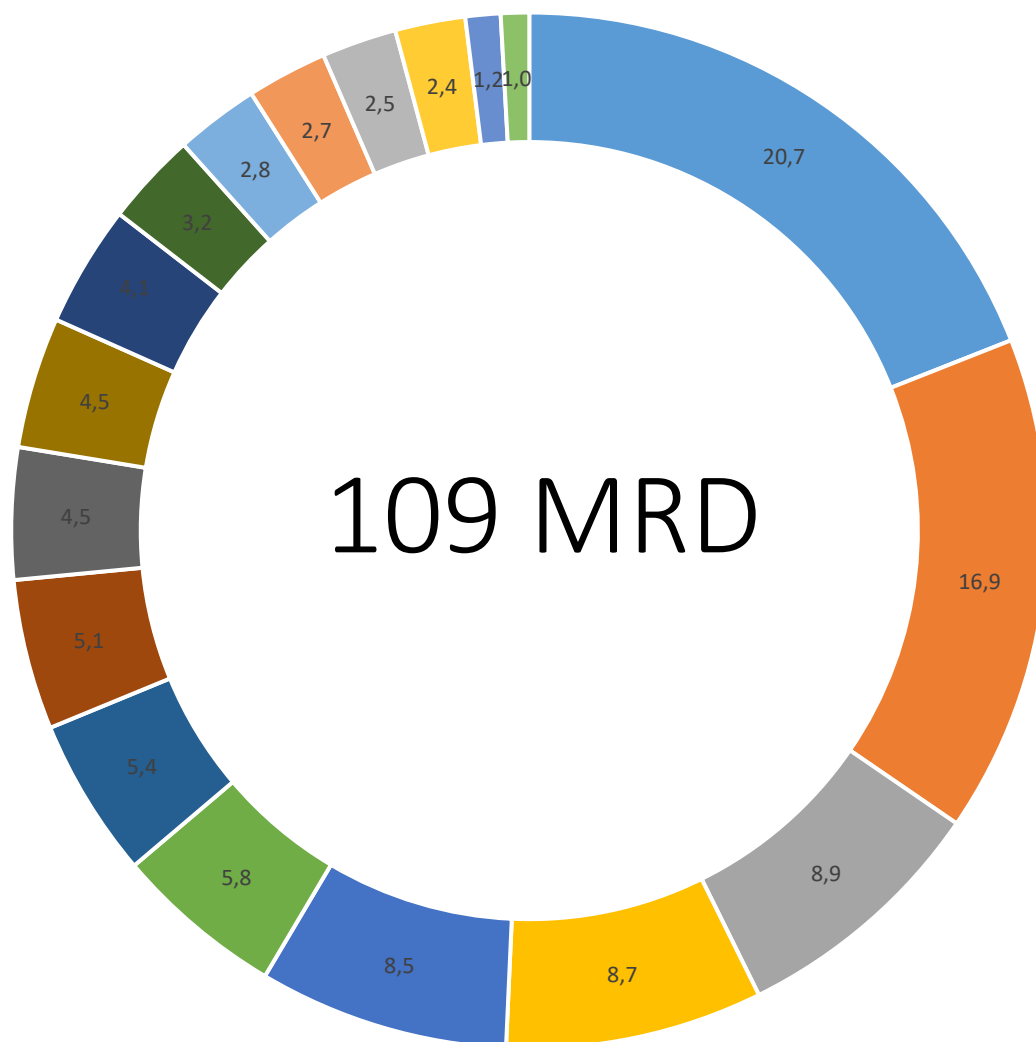
I tillegg er porteføljeselskapenes robusthet mot langsiktige finansielt relevante risikoer og muligheter innen bærekraft analysert. I tillegg er porteføljen kryssjekket mot Statens pensjonsfond utlands eksklusjonsliste, og selskapenes karbonutslipp er trukket frem og vurdert. Analysen gir pensjonskassen et underlag for videre arbeid innen ansvarlige investeringer.

I tillegg er porteføljeselskapenes robusthet mot langsiktige finansielt relevante risikoer og muligheter innen bærekraft analysert. I tillegg er porteføljen kryssjekket mot Statens pensjonsfond utlands eksklusjonsliste, og selskapenes karbonutslipp er trukket frem og vurdert. Analysen gir pensjonskassen et underlag for videre arbeid innen ansvarlige investeringer.

VIPK samarbeider nå nært med 17 pensjonskasser

Månedlige teamsmøter
Koordinerte innkjøp
Nettsideutvikling
Prisforhandlinger
Felles maler
Faglig utveksling

Forvalterpåvirkning

- Bergen kommunale pensjonskasse
- Trondheim kommunale pensjonskasse
- Kristiansand kommunale pensjonskasse
- Viken pensjonskasse
- Drammen kommunale pensjonskasse
- Tromsø kommunale pensjonskasse
- Sandnes kommunale pensjonskasse
- Skien kommunale pensjonskasse
- Bodø pensjonskasse
- Sandefjord kommunale pensjonskasse
- Arendal kommunale pensjonskasse
- Haugesund kommunale pensjonskasse
- Halden kommunale pensjonskasse
- Lørenskog kommunale pensjonskasse
- Harstad kommunale pensjonskasse
- Molde kommunale pensjonskasse
- Elverum kommunale pensjonskasse
- Flekkefjord kommunale pensjonskasse

	Portefølje	Referansegruppe
ESG-karakter	A	

Pensjonskassens portefølje har fått en ESG-karakter på A, som er i øvre sjiktet av det MSCI kategoriserer som gjennomsnittlig risiko og muligheter knyttet til ESG-faktorer.

Portefølje	Vekt	Score
Miljø (E)	20 %	5,6
Sosiale forhold (S)	42 %	4,8
Selskapsstyring (G)	38 %	5,3
Vektet gjennomsnitt		5,2
Selskapsspesifikk industrijustering		122 %
Trend- og nivåjustering		105 %
ESG-score		6,6

Dekningsgrad etter markedsverdi

● Dekning

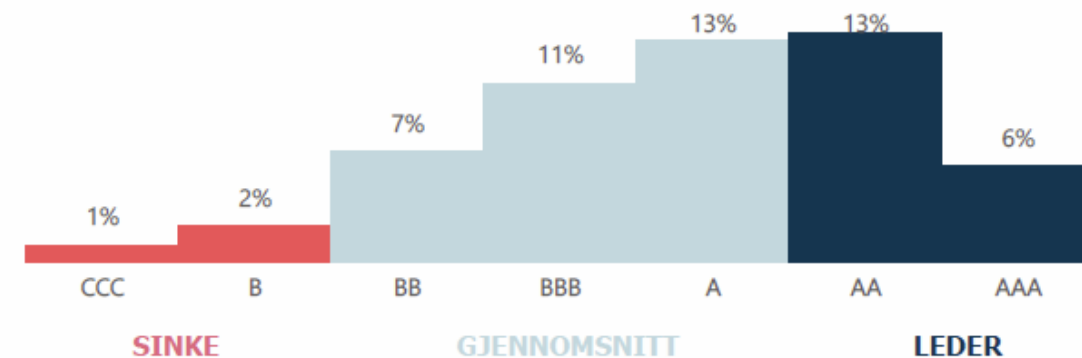
● Ikke aktuelle mandat

● Ingen dekning

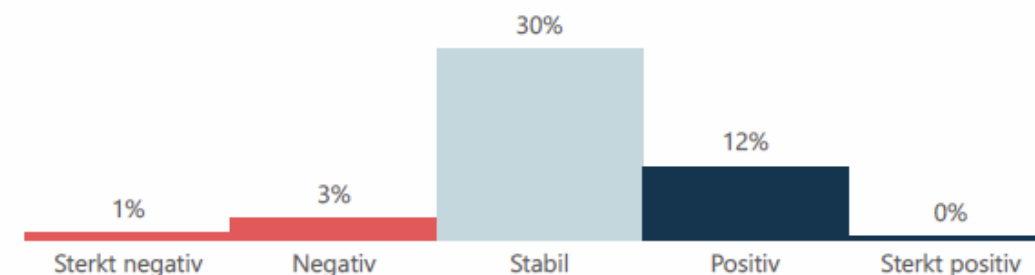

Rapporten er basert på de fondene som har dekning.

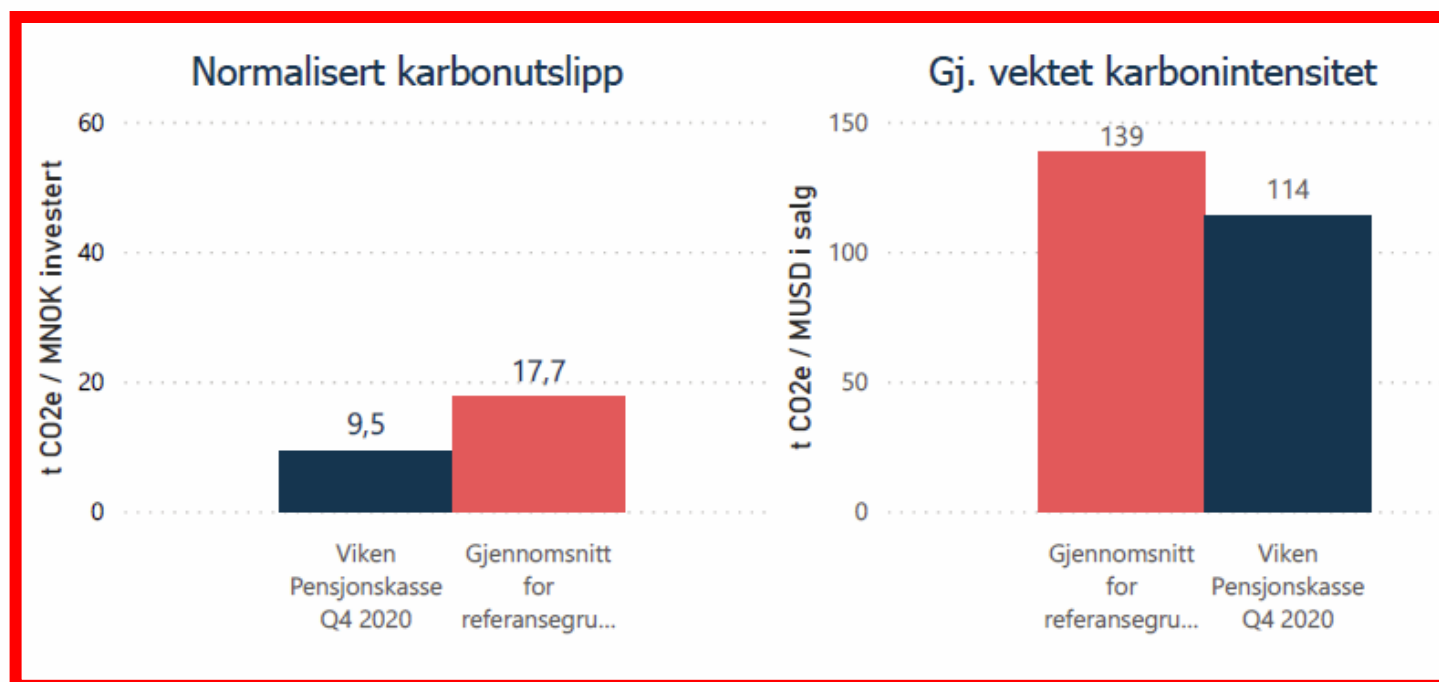
Fordeling av ESG-karakter i nåværende portefølje

Trend i ESG-karakterer for nåværende portefølje

	Totalt karbonutslipp	Normalisert karbonutslipp	Karbonintensitet	Gj. vektet karbonintensitet	Tilgjengelighet av data
Portefølje	22,1K	9,5	155,0	114,4	100%
Referansegruppe	8,2K	17,7	189,6	138,5	100%
	t CO2e	t CO2e / MNOK investert	t CO2e / MUSD i salg	t CO2e / MUSD i salg	etter markedsverdi

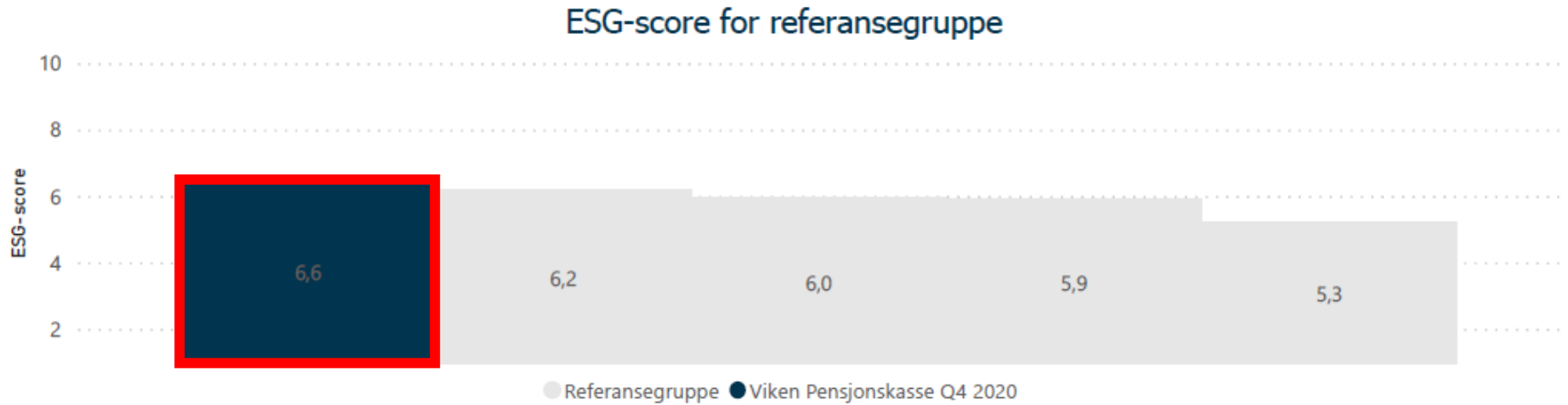

Totalt karbonutslipp: Hva er porteføljens sitt totale karbonavtrykk?

Normalisert karbonutslipp: Hva er porteføljens sitt normaliserte karbonavtrykk per én million kroner investert?

Karbonintensitet: Hvor effektiv er porteføljens målt ved utslipp per MUSD i omsetning?

Gjennomsnittlig vektet karbonintensitet: Hva er porteføljens sin eksponering mot karbonintensive selskap?

EUs handlingsplan for bærekraftig finans

Lagt frem i mars 2018

Taksonomien (klassifiseringsforordningen)

ESG offentliggjøringsforordningen

PACTA / Climate Scenario
Analysis Program

IORP II og bærekraft

Pensjonsforetaket (og styret) skal ha oversikt over, helhetlig styring av, og god kontroll med de risikoer som oppstår ved pensjonsforetakets kapitalforvaltning, **herunder relevante faktorer knyttet til miljø, sosiale forhold og foretaksstyring (ESG)**

Klimarisiko og Oljefondet: Skancke-rapporten

Et overordnet langsiktig mål om nullutslipp fra selskapene fondet har investert i, i tråd med Paris-avtalen

Hva betyr disse endringene for Viken PK?

- Driverne av bærekraft / omstilling er mye tydeligere enn for bare kort tid siden
 - Kan gi store konsekvenser for kapitalmarkedene i form av nye vinnere/tapere, kapitalkostnader, bankers utlånsvirksomhet, kapitalkrav, offentlige krav mm.
- Bærekraft er ikke lenger «nice to have», det er «need to have»
 - ESG offentliggjøringsforordningen: Må omtale bærekraftsrisiko mm.
 - IORP II: ESG-faktorer «er viktige for pensjonsforetakenes investeringsstrategi og risikostyringssystem» (IORP II er ikke implementert ennå i Norge – 2023?)
 - Finanstilsynet er tydelig ift klimarisiko
- Mer bærekraftsinformasjon er tilgjengelig, lettere å navigere i jungelen av fondsprodukt
 - Reguleringen er i stor grad rettet mot å få slutt på grønnvasking og å gjøre det enklere å investere bærekraftig
- Økte rapporteringskrav for pensjonskassen
 - Krav til mer informasjon på nettside samt rapportering i periodiske rapporter (årsrapporten)
 - Økt ressursbruk og kostnader?

Land-til –land-rapportering

Forhindre skatteunndragelser ved hjelp av skatteparadiser

- Styret har drøftet problemstillingen
- *Pensjonskassens intensjon er å så langt det er mulig kreve utvidet land-for-land-rapportering for å unngå skatteunndragelser via «skatteparadiser».*
- *Dette vil bli innarbeidet i når styret behandler særskilt ESG-strategi i oktober.*

Skanche-rapporten

langsiktig mål om nullutslipp fra selskapene fondet har investert i, i tråd med Paris-avtalen.

«Det sentrale virkemidlet for å få selskapene i porteføljen til å redusere sin klimarisiko er målrettet og effektiv eierskapsutøvelse»

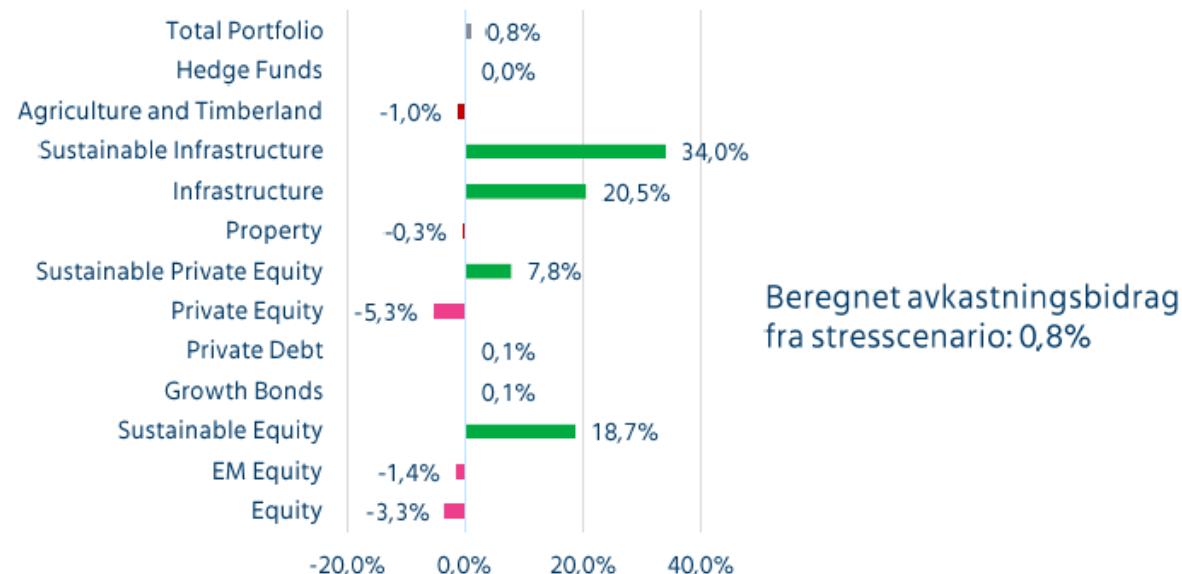
Januar 2021 Danske Bank – konkret oppfordring fra VIPK

*September 2021: «For å imøtekomme den økende etterspørselen etter bærekraftige investerings-produkter tilpasser Danske Invest seks indeksfond slik at de kan kategoriseres under **artikkel 9** i EUs rådsforordning om bærekraftsrelaterte opplysninger. Dette betyr at fondene heretter investerer i **aktiviteter som har som mål å løse noen av klimautfordringene og bidra til et mer bærekraftig samfunn**».*

Stresstest – Overgangsrisiko

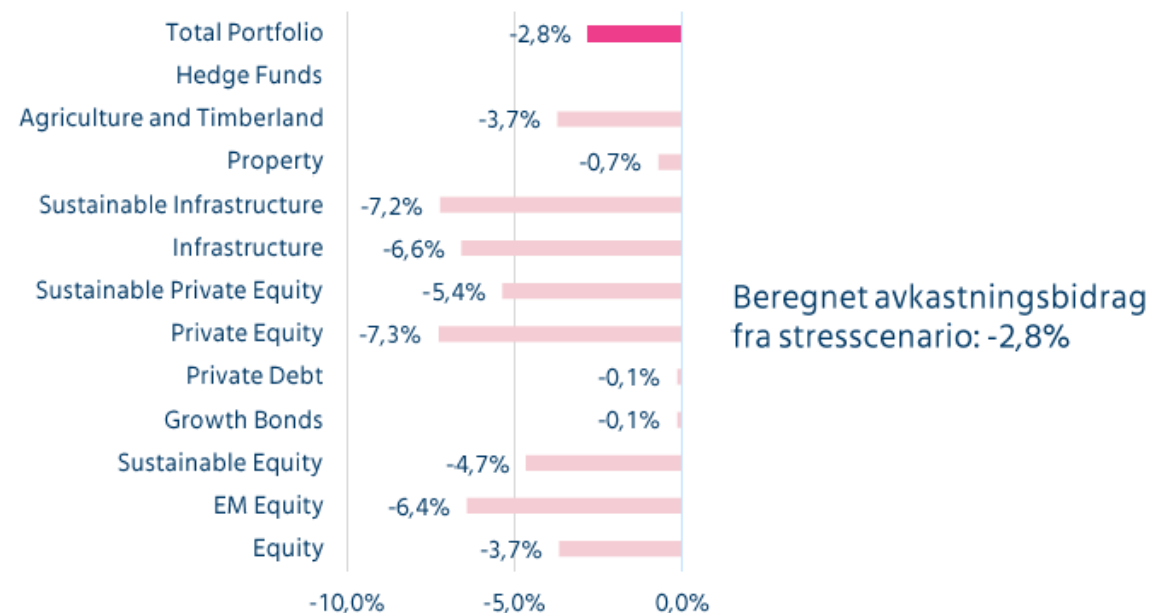
F. eks. innføring av karbonprising i porteføljens viktigste markeder, på et relativt høyt nivå.

Største positive bidragsyter er bærekraftig infrastruktur, primært som følge av eksponering mot fornybar energi. De negative bidragsyterne domineers av aksjeporteføljen.

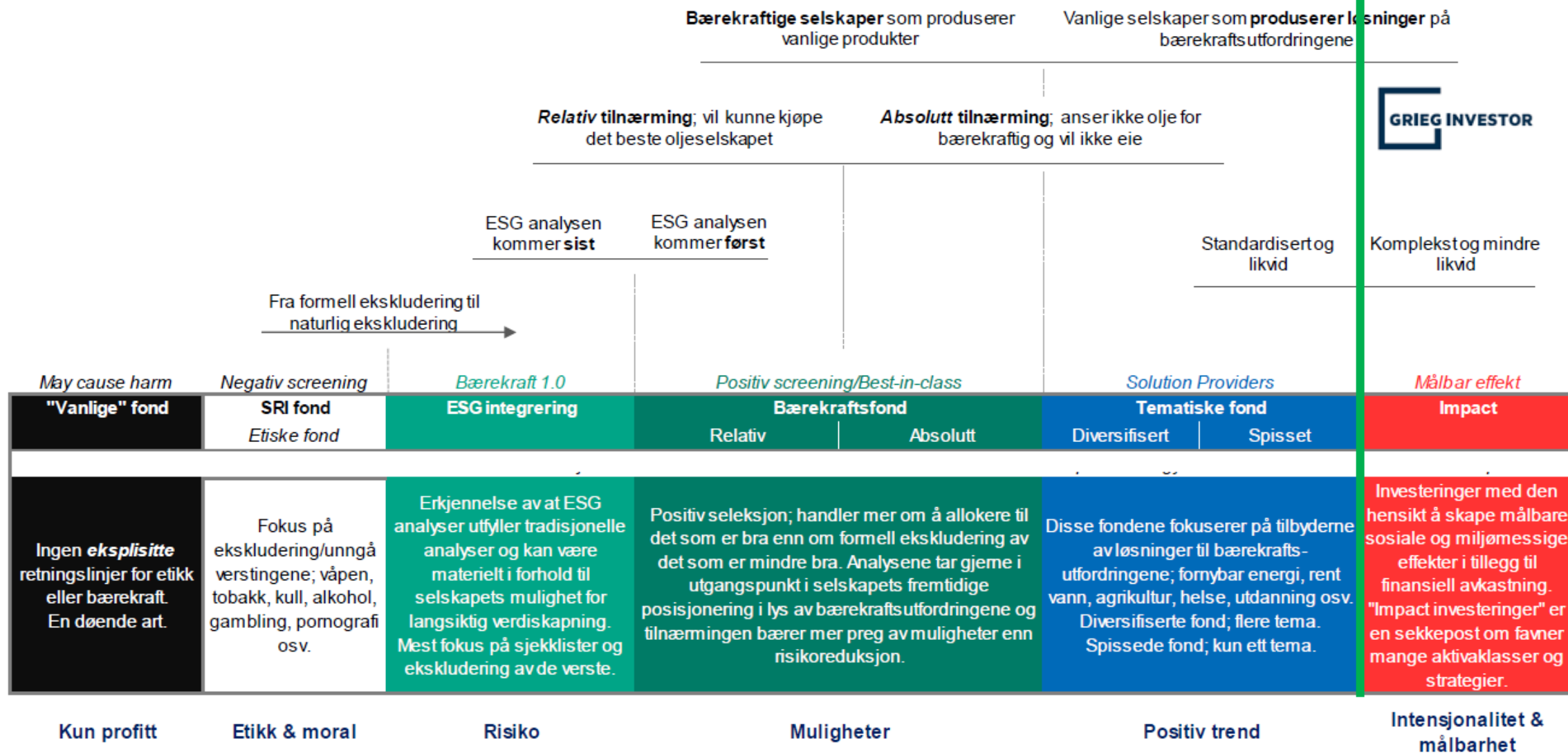
Stresstest – Fysisk risiko

F. eks. dersom en serie naturkatastrofer skulle forekomme i porteføljens viktigste markeder.

Største negative bidragsyter i et 4°C scenario er infrastruktur og aksjer forventes fire ganger høyere fysisk risiko enn i dag. Obligasjoner er mindre sensitive til klimarisiko pga. aktivaklassens egenskaper og begrensninger i modellen.

Hvor lang skal vi bevege oss på akse?

Måling av klimarisiko

Top-down versus bottom-up

Top-down

Linker økning i globale gjennomsnittstemperaturer mot effekt på BNP, produktivitet, renter, inflasjon mm.

- + Operasjonelle fordeler (enklere å gjennomføre, lavere kostnad)
- + Mindre dataintensive
- + Lettere å oppdatere i takt med ny vitenskap
- + Lettere å innarbeide langsiktige trender
- + Sammenlignbarhet mellom aktivaklasser

- Mindre nyanserte – ikke nyttige for å sammenligne enkeltinvesteringer
- Begrenset antall variabler – muligens ikke like betydelige for alle aktivaklasser
- Veldig avhengige av makroøkonomiske forventninger/forutsetninger
- Dårlig til å hensynta feedback-loops og ikke-linjære trender

Foreløpig dårlig datadekning på Norge og Norden for selskaps-spesifikke analyser
Vi vil også bestille en «top-down» måling av porteføljen

Be... liggende, og
+ /... på spesifikk
ris...
+ k...
+ Kan innarbeide hvert enkelt selskaps avkarboniseringsbane
+ Kan benyttes på unoterte investeringer

- Veldig ressurs- og dataintensivt for å få gode analyser
- Ofte begrenset sammenlignbarhet på tvers av aktivaklasser og sektorer, derfor ofte problematisk å benytte som beslutningsgrunnlag
- Dårlig datadekning = estimere, kan like gjerne benytte top-down
- Data på inntekter og investeringer (som man ofte baserer seg på) har som regel kortere tidshorisont (ca. 10 år), derfor vanskelig for å lage langsiktige prognoser

Bør minst ha 50% datadekning før bottom-up begynner å bli relevant, men selv da velger mange investorer top-down pga. metodens øvrige fordeler (kostnadseffektivitet, operasjonelle fordeler, sammenlignbarhet, langsiktighet, mm.)

Mer om metodikk (top-down vs. bottom-up): [her](#) og [her](#)

Copyright © 2021 Mercer (Norge) AS. All rights reserved.

Mål å legge frem et egen policydokument for ESG til endelig styrebehandling i desember 2021

- Med innføring av nytt tjenestepensjonsdirektiv i Europa, IORP II, er Viken pensjonskasse (VIPK) pliktig til å til å etablere et policydokument for ESG – knyttet til kapitalforvaltningsstrategien
- Styret har i hvert møte i 2021 behandlet ulike tema rundt pensjonskassens tilnærming til ESG
- Vi har benyttet eksterne ressurser i arbeidet med kartlegging og kompetansebygging
- Mål å bevege oss fra «negativ screening» til bærekraftsfond og tematiske fond
- Fortsette samarbeidet med andre kasser for å påvirke forvaltere og redusere kostnader
- Det skjer store endringer innenfor metoder, regulatoriske forhold og verktøy slik at ESG-arbeidet vil være en kontinuerlig prosess i tiden fremover
- Gjennomlysning av porteføljen vil gjennomføres kvartalsvis fremover

Hva sier vår sponsor om arbeidet med bærekraft i Viken pensjonskasse så langt?

Komité for finans, administrasjon og klima møte 06.09.2021:

Representantene for MDG, SV, SP, AP og H er glade for at Viken pensjonskasse på mange områder allerede har vist seg å gå foran i bærekraftarbeidet, og er en inspirator og pådriver overfor andre pensjonskasser og fond.

Her kan det stadig være behov for nybrottsarbeid, og vi oppfordrer Viken Pensjonskasse til å fortsette å ha ambisjon om å være helt i front når det gjelder bærekraftarbeid, ikke minst med hensyn til klima og miljø, men også når det gjelder et seriøst, transparent og etisk arbeidsliv.